

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Uj Róma.

A Khuen és Tisza „nemzeti munkája” Róma építését juttatja eszünkbe. Ketten kezdték azt is. Két testvér elhatározta, hogy semmi-ből várost terem. Jó eleve megállapodtak abban is, hogy a felépülő városba úgy csalogatnak lakosokat, hogy asylummá teszik azt. Ment is az építés nagyban, folyt lázas munkával, tódultak is az új városba az új lakosok: a sehonnaiak, akiket másutt nem tültek meg és kezdték magukat jól érezni. Közben azonban egy kis baj történt, mert a két testvér összeveszett. — Nem tudtak megegyezni abban, hogy melyikük nevével nevezzék el a várost. S minthogy még abban az időben nem lehetett ezüst cigaretta-tárcát kitűzni pályadíjúl, madár-jóslathoz folyamodtak. Kiállottak a város két különböző pontjára. Nemsokára jöttek a madarak. Az egyik felé 6 sas repült, a másik felé 12. Az egyik felé előbb jött a 6 sas, de a másik felé meg több szállott. — Mindegyik a maga nevével akarta elnevezni a várost. Végre is hajbakaptak és az egyik agyonütötte a másikat.

Avagy nem szakasztott ugyanez a dolog ismétlődött-e meg a Nemzeti Társaskörben a „nemzeti munkapárt” kiépítésénél? Nem összehozta-e a két sármunkás a gyülekezés hadat? Nem elkezdtek-e a hajbakapást? Nem azt lesik-e, hogy melyikük felé száll a sas: a kétfejű? Csak épen az hiba, hogy még nem ütötte agyon egyik a másikat. Pedig epedve várjuk azt a klasszikus jelenetet. Szeretnők már tudni, hogy melyik Romulus és melyik Remus?

És arra is kíváncsiak vagyunk, hogy eljátszák-e szabinnők elrablását is. A cirkuszi játékokra már megnyerték őket, most folyik a játék. A választójogot most lovagolja a geszti centaur, a mi ugylátszik, nagyon tetszik a Ferenc-párti nemzeti pántlikásoknak és más nevezetű hajadonoknak.

Elragadják-e őket egy adott jelre? Meg lehet. S ha úgy lesz, akkor szent bizonyos, hogy azok is azt fogják mondani az utánuk siránkozóknak, hogy: „ne busuljátok, sőt hagyjátok nekünk és a férjeinknek is békét, jól érezzük magunkat”.

Mindezeket pedig látván és elszondolván, — el kell szomorod-

nunk a magyar közélet romlottsága fölött.

És ismét Rómára kell gondolkunk, de most már arra a Rómára, amelynek népét Julius Caesar huszonkétezer asztalnál vendégelte meg. Hogy ujjongott az a nép napnap után? A hazáról nem ejtett szót, csak ezt ordította: „panem et circenses!” Aki hazáról és szabadságról beszélt, az guny tárgya lón.

Hogy Iglón hány ezer asztalnál folyt a vendéglátás, azt számszerűleg nem tudjuk, csak annyit tudunk, hogy folyt a spiritusz és gurultak az aranyak szakadatlanul.

Isteni látvány képviselő-aspiránsoknak!

Ó, hányan sietnek most e látvány hatása alatt a haza megmentésére?! Persze a Nemzeti Társaskörbe igyekeznek, nyakukban hordozván üres szeredásaikat, amelyekben ezelőtt elveiket tartották s amelyekbe most elvek helyett egy kis pénzmagot kunyorálnak.

Hát pénz van bőven, de kerület van kevés.

Mi lesz az aspiránsokkal? Mert ezek annyian vannak, hogy 22 ezer asztalnál sem férnének el. Ez már maga egy külön nép. — De milyen nép!

Az igazi, a jó magyar nép forduljon el tőlük. Ragaszkodjék a hamisítatlan és tiszta függetlenségi elveket hirdető és követő, tántoríthatatlan, soha semmi körülmények között és senki kedvéért meg nem alkuvó férfiak pártjához, a függetlenségi és 48-as párthoz.

Az ámitóknak és vesztegetőknek pedig dörögje a fülébe, hogy: „Minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görbed!”
Simon István.

Politikai hireink.

A miniszterek tanácskozása.

A balkán s a román szerződést megkötik.

Debrecen, február 25.

A kormány most már nyíltan megkezdte a bécsi parancsoknak törvény ellenére való teljesítését. Mihelyt olyan kérdésekről van szó, amelyek az összmónarchiát érdeklik, Bécs nem ismer semmiféle törvényt és megkívánja a Magyarország nyakára ültetett kor-

mánytól is, hogy ilyen aggodalmai ne legyenek. És Khuenéknek nincsenek is ilyen aggodalmaik. Ma délelőtt minisztertanácsot tartottak és a bécsi parancs értelmében határozatot hoztak arról, hogy a balkáni kereskedelmi szerződések megkötéséhez hozzájárulnak és törvényellenes rendeleti uton életbeléptetik a román kereskedelmi szerződést is. Ezzel a ténykedésével a kormány nyíltan az abszolútizmus útjára lépett és az a diszes társaság, amely a kőnc kedvéért összeverődött, örömmel konstatalhatja, hogy minden egyes törvénytelenség után az értéke emelkedik. A főispáni névsorban Lukácsék állásfoglalása következtében változtatások történtek s ez viszont Tiszáékát keseríti el. Szóval a Khuen-párt bomlási processzusa, minden tagadás dacára, tovább folyik, amit még elősegít az is, hogy Tisza ellene van a választói reform dolgában a Khuen-Lukács-féle álláspontnak is, pedig ők is csak a forma kedvéért beszélnek valamit az általános választói jogról. Khuen azonban mégis úgy beszél, mintha minden rendben volna s azt is megmondja, hogy junius közepén fog összeülni az új Ház. Nem is gondol arra, hogy addig esetleg már nem is lesz a helyén. Pedig, ha Tisza most meghajolt az előtt az érv előtt, hogy a-párt teljes megalakulása előtt nem szabad a kormányt válságba sodorni, előbb-utóbb mégis szakadásra fog kerülni a sor. Khuen, a vezetett vezér, nem fog tudni a helyén maradni, akármennyire tartják is őt most Bécsben. Ez a kormány és a pártja olyan összeszedett társaság, melyből egységes alakulás sohasem fog létrejönni.

Minisztertanács.

Ma délelőtt tíz órakor a miniszterelnöki palotában gróf Khuen elnökle alatt minisztertanács volt, amelyen a kormány valamennyi tagja részt vett. A minisztertanács első sorban a hétfői közös miniszteri tanácskozás tárgyával foglalkozott és elhatározta, hogy bécsi parancsra készségesen fog hozzájárulni úgy a balkáni kereskedelmi szerződések megkötéséhez, mint a román kereskedelmi szerződésnek rendeleti uton való életbeléptetéséhez. Azzal a kormány nem törődik, hogy az eljárása nyíltan törvénybe ütközik s hogy a képviselőház tiltó határozatot is hozott ebben a tárgyban. Ők csak a bécsi parancsot nézik, amelyet tegnap adott át nekik Rössler külügyminiszteriumi osztályfőnök Aehrenthal megbízásából. Aztán foglalkoztak a belügyi kérdésekkel is és megállapították a kinevezendő főispánok névsorát, amelyben Lukácsék javára történtek változások Tiszáék nagy bosszúságára. Ezek a kinevezések valószínűleg a jövő hét elején fognak publikáltatni, míg Jeszenszky Sándor miniszterelnökségi államtitkár kinevezését a hivatalos lap holnap fogja közölni.

A debreceni népgyűlés.**Előkészületek március 6-ikára.**

Debrecen, február 25.

Debrecen városának március hatodikán nagy napja lesz. A nemzeti ellenállás erős bátor harcosai fognak lejönni körünkbe *Justh Gyula* vezetésével s egy népgyűlés keretében ki fogják fejteni a polgárság előtt a mai politikai helyzetet, ellenállásra, munkára szólítván fel a választópolgárokat.

A népgyűlést a debreceni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága határozta el s kiküldte annak előkészítésére a rendező bizottságot.

Ezen rendező bizottság ma dr. Tüdős János országgyűlési képviselő elnöke alatt ülést tartott, amelyen megbeszéltek a március hatodik nagy nap teendőit s annak imponanssá tételére céljából megtették az első intézkedéseket.

Nagyszerűnek ígérkezik az a nap! Délelőtt fél tizenegy órakor veszi kezdetét az ünnepség, amikor a függetlenségi kör előtt — gyűlekeznek a választópolgárok s a kör zászlója alatt esetleg egy nagyobb tagu bandérium vezetésével, a független társulatok részvétele mellett a déli gyorsvonattal érkező *Justh Gyula* és képviselőtársai elé vonulnak a vasúthoz.

A vasutnál küldöttség várja az érkezőket, melynek szónoka fogja üdvözölni a megjelenteket a függetlenségi párt nevében.

Ezután megtörténik a diszes, fellobogózott házsorok között a bevonulás a Bika szállóig, ahol szükebb körü ebéd lesz.

Délután két órakor kezdődik a

népgyűlés a Bika disztermében, amely határozati javaslatban állást foglal a mai politikai helyzettel szemben s nyilvánítani fogja állásfoglalását az ország közönsége előtt.

Este banket fogja bezárni a nagyszerű napot, amelyen meg fog nyilatkozni Debrecen és vidéke polgárságának érzülete, amelyen imponans módon fognak példát mutatni az egész ország hazafias közönségének.

A debreceni színház jövője.**Szinigazgató-választás előtt.****A hangulat Zilahy mellett van.**

Debrecen, február 25.

A debreceni színházi élet történetében jelentős fordulóponthoz értünk. A jövő hónapban újabb három esztendőre szinigazgatót választanak ama tényezők, akik Debrecen város egész művelt közönsége nevében, — mint e közönség bizalmának letétemenyesei — hivatta vannak e kérdésben a közönségeknek megfelelőleg dönteni.

A meghirdetett pályázat pályázói még nem ösmerjük, de a közönség hangulatából ítélve, a választási mozgalmak már is felzavart inullámai két nevet hoznak felszínre csak: *Zilahy Gyula* jelenlegi debreceni és *Komjáthy János* ez idő szerint kassai szinigazgató neveit.

Zilahy Gyula öt esztendőn keresztül igazgatta a debreceni színházat mind máig. *Komjáthy János* egy évtizeddel ezelőtt. *Zilahy Gyula*t, a *Komjáthy-éra* óta nagyon megváltozott művészi törekvések vezették, mikor a színészek nem elég színészek lenni, mikor a színésztől művészetet követel a tisztultabb, fejlettebb, érettebb izlésű közönség, mikor a darabírás nem holmi limo-

nádé izü *Derblay Fülöpök* történetének megírására törekszik, mikor az erzelgős szentimentalizmust az igazi költszet keresése váltotta fel, mikor holmi debreceni tárgy látványosságokat nem lehet a közönségnek 33-szor két szezonban beadni, mikor a *Gyurkovics leányok* pompásan táncoló ezredesétől színjátszó művészetet, nem olcsó hangulatot, hanem a való élet ábrázolását kívánja a közönség.

Hej! de könnyű volt egy évtizeddel ezelőtt igazgatni jó *Komjáthy János*nak. De takaros volt, mikor elzengte fuvola-hangon *Derblay Fülöp* nagy sohajtását: *Imádlak, de megtörlek*, mélységes, méla buval széles kebleben. Akkor még megjárta az, ha egy nem énekes darabba beleszúrt a maga gyönyörűségére egy duhaj nótát s elönelte szép bariton hangján (melyet prózában is meg-meg énekelte), de ma az egész fővárosi sajtó neki rottott egy abádszalóki szinigazgatónak, mert a *Móricz Zsiga* parasztvigjátékába hasonlóképpen beleszurattott egy két dalt a baritonistája számára. A darabok legalább 100 százalékkal drágábbak, mert az írók is rendszeren vacsoráznak s nemcsak akkor laknak jól, ha disznótorra hívják meg őket. *Herzegh Ferenc* Bizáncokat, *Kivándorítókat* ír, nem szinköri bohóságnak való *Gyurkovics leányok*at, a színész 60 százalékkal több fizetést kap stb. Nagyon igaz *Komjáthy* nagy hangu frázisoktól hemzsegő beadványának az a része, hogy a színésanyag dekadenciája mellett nehéz jó színészeket összetoborozni.

Hát ebben igaza van, mert neki nincs is jó társulata. Ellenben *Zilahynak* van s ha a mostani drámai személyzetet kiegészíti, még jobb lesz.

Mi, a sajtó emberei sokat támadtuk *Zilahyt*, amelyekből *Zilahy* sokat okult s amely támadások csakis ama szándékokból történtek, amelyekkel a szerető anya megadólcázza a rakoncátlanok gyermekeit. De azért szerettük őt is, többi művésztársait is. Az, hogy kiket szerződtettek *Komjáthy*tól

A kis házikó.Irta: *Rittweger Betty*

Félórányira a várostól állott egy kicsiny faházikó. Tulajdonosa, egy egyszerű munkás, mint lebontásra eladó hazát olcsón vette meg és azután a szüleitől öröklött kis szántóföldön ismét felépítette. Majdnem az egész építőanyagot maga és felesége vitték ki kocsin napi munkájuk eltelével. Az építkezés elnyelte egész megtakarított kis pénzeszközüket, sőt egy kis összeget még kölcsön föl kellett venniük. De legalább elérték azt, hogy nem kellett többé házbért fizetniük, a szübadban lakhattak, burgonyát ültethettek, egy kecskét is tarthattak. A kis Mária, a szorgalmas háza-pár egyetlen gyermeke, legalább egészségben fog felnőni a friss levegőn.

A kicsiny, parányi házikó éveken át boldog és szerény tanyája volt e három embernek, míg először is az asszony egy betegség áldozata lett, meghalt. — Mire még egy hosszú időszak letelt, a kis Mária volt már egy udvarlójára, kedvese — egy lakatoslegény, aki egy gyárban dolgozott — özvegy apját pedig egy napon, a napi munkája után való hazajövetelkor leütötte a villám. Milyen nagy szerencse volt a kis apró növésű Mária, hogy már volt hajleka és vőlegénye.

Ferenc még nagyon fiatal volt, de mert kiszabadult a katonaságtól, hát a fiatalcsakhamar megházasodhatott. Hiszen fedél alatt voltak, Ferenc pedig megkereste az életreválót. Mint vidám gyermekek, úgy éltek ketten a kis házikóban. Ha Ferenc este munkája után hazajött, már messziről hallott a

dolgos felesége énekét, aki munkája közben mindig énekelni szokott. Hogy házasságuk második óráján esendesebb lett, annak meg voltak a természetes okai.

— Ha a gyermek már itt lesz — szokta mondani — akkor megint énekelni fogok, most mindig nagyon fáradt vagyok.

Csak hogy nem énekelhetett többé a szegény kis Mária! Kis leányt hozott világra és két nappal később érezte, hogy vege közeledik.

— Szegény Ferenc, — mondotta elhaló mosollyal, amellyel még vigasztalni akarta ferjét. — Most itt hagylak egyedül. De hiszen itt van már kis gyermekünk és a házikónk, igéred meg, hogy a gyermeknek csak jó mostohát hozol és a házikót nem adod el. Hisz oly szép ez a kis ház és mi oly boldogok voltunk benne, a kecsketej pedig oly jó a gyermeknek. A városban nem tartanál kecskét. Azután, legalább tudni fogom a tulvilágról, hogy hol vagytok. Ugyebár, megtartod a házat?

Mária halála után Ferenc egy öreg nőrokonát vette magához, de ez nem énekel, mindig bosszusan nézett maga körül és nagyokat sóhajtott azon, hogy a kis gyermek mennyi dolgot ad. A kis Mária — még anyja választotta ezt a nevet — nem is tanulta meg a nevetést, a mindig bosszankodó öreg asszony és a Mária halála óta mindig sötét tekintetű és kedvetlen Ferenc között.

A gyermek egy éves korában meghalt. Kialudt, mint egy lámpa, amely nem kapott égni való táplálékot. Ferenc csakhamar vigasztalódott a veszteség fölött. Nem volt rászorulva, hogy megint megházasodjon, az

öreg nőrokonával se lett volna kellemes sokáig együtt laknia. Más dolgok sem jartak az eszébe. Volt egy találmánya, egy praktikus kis gép, háztartásra alkalmas dolog, ezt akarta értékesíteni, csak hogy hiányzott hozzá a készpénz. A kis házikót nem szívesen adná el, hiszen megígérte Mária, hogy megtartja. De meg nagyon csekély volt az értéke, a kopott állapotra való tekintettel legföljebb pár száz márkát lehetett volna érte kapni. Neki pedig legalább is kétezer márkára lett volna szüksége.

Két eszte dő mult el a gyermek halála óta, midőn a kis házikó közvetlen közelében egy gyárat építettek. A házikó és a telek értéke ezáltal hatalmasan növekedett. A négyszeres árát kínálták érte Ferencnek. Boldog lett volna, ha nem kapott volna az alkalmon. Eladta tehát a kis házat, amely oly sok boldogságot latott, most már aztán találmányát értékesíthette. Találmányával szerencséje volt, gyorsan vagyont szerzett vele és hogy ezt megsokszorozza, külföldre ment és sokáig künn maradt.

Sok esztendő mult el azóta, midőn mint erőteljes negyvenötéves férfi visszatért hazájába. Milliomos lett s különböző ipari vállalatokban vett részt. Több részvénytársaság választmányi tagjává választotta. Miután a külföldön eltanulta a jó társas érintkezés modorát, a legelőkelőbb házak nyitva állottak számára.

Midőn egy magasrangú hivatalnok nem egészen fiatal leánya kezét megkérte, örömmel fogadták.

Egy izben menyasszonyával kihajtatott és utjuk ép azon a helyen vezetett el, ahol egykor kis házikója állott, amely most a

a fővárosi színházak, nem jön számításba. Ehez bizonyos stréberség kell. Püspöki Imre, Bokody, Nyilassy Mátyás, koruknak legnagyobb színészei voltak, méltó helyük a népszínházban lett volna, még sem szerződtek őket, ellenben Mader szerződtette a Népszínház-Vigoperához Zilahytól Szalay Gyulát, az itt megbukott tenoristát és a kifogástalan külső intelligenciájú Désy Alfrédet stb.

Fóthy Fridát a debreceni közönség nem méltányolta Felhő Rózi után s a fővárosi közönség becézte.

Ne azt nézzük, hogy kiket visznek el egy színigazgatótól, hanem kiket hoz az a színigazgató. Zilahy hozta a Nemzeti Színházról önmagát, az operából meg a feleségét Singhoffer Vilmát, a Magyar Színházról Horváth Kálmánt. Ezzel szemben Komjáthy János talpai nem érintettek fővárosi színpadot, kedves felesége ő nagysága, (elismerjük művésznő volt) visszavonult a színpadtól, énekesbonvivántja meg nincs, mert a bonvivántja nem énekel, az énekes meg nem bonvivánt.

És ő írja, hogy milyen nehéz most jó színészt kapni. Hát elhisszük neki s nem folytatjuk az összehasonlítást pedig sok igazi művészetlehetőséget sorolhatnánk fel a jelenlegi társulat többi tagjai közül is. Csak azt említhetjük még fel, hogy egy Ferenczy Frigyes főredezőnek nincs párja az országban.

Komjáthy a vagyoni jólétével kérkedik, szinte kihívó hangon. Hja az ő idejében 60-80 forintos színészek mellett lehetett vagyont gyűjteni. Zilahy nem gyűjtött 5 év alatt semmit, mert társulatának legtöbb tagja 150-300 forintos havi fizetéseket élvez, nem is szólva 600 forintos primadonnájáról, az ő és felesége művészi működésének ellenértékéről.

Zilahy szegény ember. Aradon jól ment neki a színház, de mint kezdő igazgató kissé bohémesen fizette a tagjait, tömte pénzzel a színészeit. Békés Gyulának évi 7200 koronát fizetett a szokásos titkári jutalékon kívül.

várossal egészen összeolvadt. Ekkor megragadta az alkalmat, hogy Edith előtt első, rövid ideig tartó házasságáról beszéljen. A hölgy szép, kissé elvirágozott arca azonnal jéghideg lett és éles hangon így szólt:

— Hiszen ez már mind nagyon régen volt, szükségtelennek tartom ezt újra fölemlíteni. Vannak dolgok, amelyeket nem kell emlegetni, zavarni.

Ebmeier Ferenc, akinek nagyon imponált mennyasszonya előkelő modora, igazat adott neki. Épen csak egy pillanatnyi szentimentális elterjedés volt ez részéről. Mi köze volt már a kis házikónak és a kis Máriának az ő mostani életéhez? Habár az a kis házikó — Mária hozománya — alapította meg az ő mostani szerencsét. De nem volt ideje a régmúlt időről elgondolni, mert Edith élénken beszélni kezdett a lakodalomra szóló meghívásokról. A hölgy a legelőkelőbb vendégek megjelenését remélte.

A nászutól való visszatértük után Ebmeier Ferenc az ő fiatal feleségét pompásan berendezett villájába vezette, amely csakhamar élénk társadalmi élet központja lett. — Három gyermeke született a házaspárnak, akik közül a második, egy és felesztendő korában görcsökben meghalt.

Edith kérte férjét, hogy drága és pompászerű temetést rendeztesse. És ez legalább vigaszt volna számára. Ugyanazon temetőben, amelynek egy régi, benőtt részében a Mária és gyermeke aludtak örök álmaikat és amely sírok nyomai épüget eltűntek, mint a kis házikó nyomai.

Herceg Ferencel íratott darabot, előadatta Lohengrint stb.

Debreceni igazgatása alatt anyagi bajokkal küszködött, itt már sokat tanult, de azért az *Elvált asszonyra*, *Erdész leány*, *Sas fiók*, *Táncos huszárokra* löbbit költött, mint hajdan Komjáthy hat szezon operettkiállítására.

Most azután megszabadult a belső bajoktól, az ellene támadt intrikáktól (legjobban fizetett tagjai fondorkodtak ellene) anyagi viszonyait rendezte.

Most a multakon okulva módjában van szépet, nagyot produkálni. Ha megkapja a színházat vezetheti nyugodtan, anyagi fennakadás nélkül. Operett személyzete most az első a vidéki városok közt. Új erővel frissíti fel, a jelenlegieknél még jobbakkal. Drámai társulatához szerződtette a fővárosi közönség két kedvencét *Csige Böskét* és *Thury Elemért* (utóbbit Ternyei méltó utódjával) és fog szerződtetni másokat is.

Zilahy ezért a közönség nagy része támogatja, Komjáthyt néhány régi jó barátja.

Mi a közönséget és nem Komjáthy kvaterkázó jó barátait szolgáljuk. Ezért támogatjuk mi Debrecen színművészetének jól felfogott érdekében Zilahyt!

Viz nem válik tejjé.

Leleplezett tejhamisító.

Debrecen, február 25.

A nagy város forgalmának kora reggeli kéréhez tartoznak a tejes kocsik is, melyek a lakosság tej szükségleteit szállítják széjjel a városba. A tej épen úgy, mint a kenyér, elmaradhatatlan minden napi tápláléka minden családnak. A mai korban azonban a tisztességes kereskedelmi verseny kezd mindinkább elfajulni.

Hamisításokkal találkozunk majdnem minden élelmiszernél. A tej, mint egyik legnagyobb elterjedésnek örvendő élelmiszer sem kerülhet ki ezt a sorsot. A tej fogyasztó közönség körében általános a panasz a hamisított tejek ellen.

Hogy mennyire el van terjedve a tejhamisítás, azt bizonyítja a ma reggel történt eset, amelyet szerencsére a rendőrség közbelépésének, sikerült megakadályozni.

Ma reggel egyik debreceni tejkereskedő alkalmazottja, Végh István hat óra körül szállította be a tejet a városba. A Czepléd, illetőleg Kossuth utcai temetőnél azonban megállította a kocsiját, két kannáról leszedte az ölmot s kiöntött a tejből egy harmadik, üres kannába. Majd a Bercsényi-utcai kúthoz ment, ott vizet merített s azt beleöntötte a tejes kannákba.

Kotró Ferenc 65. számú rendőr azonban észrevette a dolgot, lefoglalta a hamisított tejjel telt kannákat, amelyeket beszállított a bűnügyi osztályhoz. Egyszersmint Végh István ellen megtette a feljelentést a rendőrségen.

A vörös szín az egészség szolgálatában.

Ezen a címen irányozta az „Egészség” az olvasóinak figyelmét arra a tapasztalatra, hogy a napfény kémiai sugarai, vagyis a kék, ibolyaszín és ibolyántúli sugarak káros hatással lehetnek az ember testére, míg a vörös színű sugarak óvó hatásúak. Ezek igen megfontolni való dolgok. Ezeket én nemcsak helyeslem, hanem meg is tetézem, egyet-mást ajánlva még az olvasó figyelmébe.

A közegészségügy intézői örömmel látják, hogy a magyar közönség között mindinkább divatba jön a Balaton, — azaz hogy nyaratszaka százával lépik a fürdőzők a magyar tenger segélyebb részeit. Ha a szabad-

ban fürdő hölgyek jól megfontolják, amit az „Egészség” irt, bizonyára ragaszkodni fognak ahhoz a régi jó szokáshoz, hogy vörös színű fürdőruhát öltenek magukra s nem cserélik föl kézzel, vagy lilaszínűvel, még ha a mostani lilaszínű divat a fürdőruhákat hatalmába keritené is.

Azelőtt azt hitték a vörös színről, hogy árt a szemnek, most ellenkezőleg azt valljuk, hogy a vörös meg a sárga szín még a fájós szemre is megnyugtató hatása, csak utána következik a zöld szín, ellenben a kék meg az ibolyaszín károsan hat a szem ideghártyájára. Ebből az következik, hogy különösen a villamos világítás kék sugarainak enyhítésére vörös vagy sárga, vagy legalább is sárgazöld lámpaernyőket kell használni a kékes zöld, a kék és ibolyaszín nem való a lámpára.

A vörös fény alkalmazásának a dán Finsen volt a tudományos uttorója. Nem is akarom ebbeli érdemét kisebbiteni, de meg kell jegyezni, hogy egy magyar orvos, a szótáríró Pápai Páriz Ferenc már 300 évvel ezelőtt megfigyelhette, mert megírta, hogy a vörös fénynek gyógyító hatása van az emberi himlőre. Ez a nagyenyedi professzor, aki 1649-ben született és 1716-ban halt meg, ezt írja *Pax corporis* című könyvében a himlő gyógyításáról: „Veres lepellet lepedgyek; hogy a szem előtt lévő, az elme phantasiája, a veresről a vért felindítsa és könnyebben kiüssön a himlő.”

Ő persze még semmit sem tudhatott a kémiai és nem kémiai fénysugarak hatásáról, hanem korának spekulatív bölcselése szerint magyaráz, de a himlős betegek vörös lepellet való betakarásának hasznát láthatta.

Azonban a vörös szín igazának megvédése ne tegyen bennünket igazságtalanná a kék szín iránt, a kémiai sugaraknak bontórontó hatásából haszna is lehet az embernek, amikor épen bontást-rontást, bakteriumölést akar velük elérni. Hiszen a Kaiser-féle módszer éppen a kék fényt használja gyógyításra.

Cs. dr.

Irodalom, művészet.

Vonatról.

A vonatról nézem!
A reménynek zöldes,
C-alogató színe
Beborítja, rejti
A nagy lombfalat.
Fütollal kitömött
Apró halompárnák
Kinálnak földágyat
Lombpaplan alatt.
Bokor házesaladok
Békés csaló csendje,
Virágleányokat
Altat puha ágyon:
Sínre -sinre szökő,
Rezgő-mozgó testről
Valahogyan mostan —
Ott aludni vágyom...
— Ott alatta fekszem!
Apró halompárnán
Bogár lények élnek
Rövid életüknek
Kínzó sok baját.
Fütollak közt futó
Hideg apagyikok
Kicsiny fiaikat
Élni oktatják...
Virágleányokat
Darázs örök őrzik,
Szigetben zengnek
Zümmögő zenét;
Elszállott az álom!
Aludni nem vágyom!
Kacagjatok rajtam
Büszke jegenyék...

Gács Dezső.

A haldokló Lueger.

*

— Mondja csak, zsidó maga? — kérdozte tőlem Lueger, mialatt fürkésző tekintettel arevonásaimon zsidó vonás után kutatott.

1895 napsugaras szeptemberében történt ez, a Lueger-legenda leghősibb idején. A kulturvilág álmélkodva nézte akkor a váratlan fordulatot, mely a műveltségellenes áramlat győzelmét jelentette, amint nemzetünk legelvakultabb ellenségét polgármesteri méltóságában megerősítette a magyar király, mint osztrák császár.

— Zsidó maga?

Zavarba jöttem és egy pillanatig megkísértett a hazugság, mert hátha úgy véli Lueger, hogy gyávaságból titkolódom és már közel voltam ahhoz, hogy minden fájdalom nélkül zsidóvá váljak.

Ő észrevette habozásomat, szinte gunyos jóakarattal biztosított a tekintete: valld be, óh, ifju újságíró, kivételesen nem eszlek meg!

— Doktor ur, — mondtam és éreztem, hogy elpirultam. Nem vagyok...

Es amikor láttam, hogy Lueger kételkedik, a fiatalság naivitásával hozzátettem: Kérdezzen a kis kátéból...

Lueger — oh azok a mindenképen szép idők, amikor még a fejemben volt a kis káte — elmosolyodott:

— Macht nix! (Mem baj.)

Es tovább folytatta a politikát, mármint az ő politikáját. Szidta és gyalázta nemzetünket, de aztán hozzátette:

— De azért szeret m az összes nemzetiségeket, die Ruméne, die Slovachen, die Ungarn, die Magyaren...

— Uram, — mondtam — a legnagyobb zavarban leszek, ha ezt a kijelentését magyarra kell fordítanom, t. i. a mi nyelvünkben a „die Ungarn“ és die „Magyaren“ kifejezésre csak egy szó van.

— Hogy lehet az? — kérdezte tágra nyílt szemmel.

— Ugy, hogy mindkettő egy fogalmat jelent.

Mire még jobban kitágult a szeme. Akkor még a Landstrassén lakott a hatalmas ur, az egyszerű ügyvédi irodában, amelyet társával, egy lengyel származásu ügyvéddel vezetett és ahonnan dicsőségének utja kiindult.

A negyvenes évekből való bécsi bérkaszárnya magas, meszelt falai között ódon egyszerű butorzat, néhány olcsó metszet és — oh esudák-esudája! — Mandl, a nagy demokrata arcképe, aki mellett Lueger valamikor demokratáskodott és akinek temetésén mint megtört, halálos beteg ember, de egyszersmind immáron Ausztriának ura is megjelent. A nyitott ablakon beköszöntött az enyhe szeptemberi levegő napsugara, még ragyogóbbá varázsolván a néptribun elbizakodott arcát.

Lueger akkor férfikora javában volt, hatalmas óriási alak, zengő organummal, mely a bieder bécsi dialektust gyönyörűen kezelte, csak a tekintete amelyben valami titkos kancsalság lappang, árulta el a benn lakozó rettenetes képességét a gyűlöletnek, a kajánságnak és álnokságnak.

— Isten önnel — bucsuzott el tőlem — találkozunk mi még Budapesten is. Nem is hiszi, mennyi barátom és elvtársam van Magyarországon. Látja ezt a ládát, hat-ezer üdvözlő sürgöny van benne Magyarországból.

— Doktor ur, nem láttam ugyan ezeket a sürgönyöket, de úgy fogom megírni, mintha ön megmutatta volna — mondtam, hogy kényszerhelyzetbe hozzam, hadd mutassa a hihetlent. Nem mutatta meg. Es én úgy vélem — „oh ti szép idők!“ — hogy Lueger hazudott. Ma már elhiszem.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

Február 26., Szombat:

Este 8 órakor.
Stern József és testvére r. t. munkásai önképző és segélyegyletének táncestje a Bikában.

Február 27., Vasárnap:

Este 8 órakor.
A mészáros és hentes ifjuság bálja a Bikában.

Március 5., Szombat:

Este 8 órakor.
A homokkerti olvasó egyeslet táncestje.

Március 6., Vasárnap:

Délután 3 órakor.
Nyomdászok kabaréja a Munkás-Otthonban. (Margit-fürdő.)

UJDONSÁGOK.

A zenekedvelők társaságának 4-ik hangversenye.

— Március 4-én lesz. —

A zenekedvelők társaságának agilis vezetősége ismét egy magas színvonalu koncertet készített elő. A legnagyobb magyar cellista, Kerpely Jenő és egy csodás zongoratalentum, Lengyel Ernő lesznek az est vendégei, Kerpely már évek óta dédelgetett kedvence a berlini zenekedvelő közönségnek. Olyan virtuozitással s amellet erőteljes, de érzelmes tónussal alig tudja más megszólaltatni az emberi hanghoz legközelebb álló hangszert, a gordonkát, mint ő. Kisérője kedves ismerősünk, Dienzl Oszkár lesz.

A másik vendég egyike a legnagyobb genieknek, akik valaha zongora előtt ültek. Még alig volt három éves, mikor ezelőtt 14 évvel a zeneakadémia egyik koncertjén Mendelssohn Frühlingsliedjét eljátszotta. Az ifjúvá fejlődött művészről Sauer nemrégén egy nyilatkozott, hogy nem ismer nála nagyobb zongoristát.

A fényes hangverseny programját a napokban közöljük.

Nem tagok számára jegyek kedden reggeltől kezdve árusítatnak Csáthy Ferenc ur üzletében 4 és 2 koronáért.

— Bizottsági ülés az egyháznál. A debreceni ref. gazdasági bizottsága 1910. év február hó 28 án délután 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Az ülésen folyó ügyeket intéznek el.

Vasárnapi istentiszteletek. Vasárnap a református templomban a következő lelkészek végzik az istentiszteletet: Nagytemplomban Eröss Lajos püspök, Kistemplomban Dicsőfi József lelkész, Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész. Ispotálytemplomban Boér Károly s. lelkész, Homokkertben Erdős Károly szénior, Csapókertben Kovács János vallás tanár-lelkész, és d. e. 11 órakor a Kistemplomban Uray Sándor lelkész.

— Fráter Tamás meghalt. Városszerte nagy részvétet keltett az a hír, hogy Fráter Tamás üzletvezetőségi segédtitkár ma délelőtt meghalt. Fráter Tamás nagy népszerűségnek örvendett, társadalmunknak igazán kedves tagja volt, így érthető ószinte részvétet keltett elhunytja. — A függetlenségi eszmék törhetlen hive és harcosa volt az elhunyt s mint a debreceni függetlenségi párt régi hű tagja kiváló szolgálatokat tett a pártnak. Teme-tése ma délután lesz.

— Jogászelnök választás. Tegnap d. u. 5 órakor a Joghallgatók Segítő-Egyesülete rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyedüli tárgya volt a Makfalvi Dósa István lemondásával megürült jogászelnöki tisztség betöltése. A főiskola kötelékéből megvált M. Dósa István hálás szavakkal köszönte meg a jogászfjuság bizalmát, mellyel már 2-ik éve kitüntették és kérte az ifjuságot, hogy tartsák meg őt jó emlékekben. Erre dr. Kovács Sándor jogakadémiai dékán, mint az Egyesület felügyelő-tanára a jogakadémiai tanárcs nevében elismerését és köszönetét fejezte ki a bucsuzó elnöknek fáradságtalan munkásságáért, mellyel az Egyesület és az öszsifjuság ügyeit majdnem két éven át vezette. Ezután következett a választás. Elnöknek egyhangulag Tóth Lajost választották meg, ki pár szóval megköszönte a bizalmat. A gyűlés fél 7 órakor az elnök tanár, a régi és az új elnök életével ért véget.

— Felolvasó ülés a Csokonai körben. A Csokonai-kör 1910. évi február hó 26-án, d. u. 5 órakor a Royal-szálló nagytermében felolvasó ülést tart. Tag és hozzátartozója belépti díjat nem fizet. Nem tagoknak a belépti díj 1 korona, deák jegy 20 fillér. Jegyet válthatni este a pénztárnál. — Az ülés műsora a következő: 1. Osztályk földön. Uti emlékek. Vetített képek kíséretében előadja Pápay József, a M. T. Akadémia lev. tagja, a Csokonai-kör választm tagja. — 2. Bosszu. Osztályk hősi ének, irta és felolvassa Zempléni Árpád, a Petőfi-társaság tagja.

— A lucernás új veszedelme. Francia- és Olaszországból ujabban lucernamagot szállítanak Ausztria-Magyarországba s több kereskedő ezen külföldi termékkel akarja gazdáinkat ellátni. Gazdasági intézetek kísérletet tettek a különféle származásu lucerna magokkal s arra a meggyőződésre jutottak, hogy a magyar lucerna a legjobb, mert az idő viszontagságainak legjobban ellent tud állani, egészen télálló és igen dus növényzetet ad, míg az egykor oly híres Provençei lucerna mag — miután a hírhedt turkesztáni mag után nyeretett — nemcsak, hogy sem a fagyot sem a száradásot ki nem bírja, hanem azonkívül rendesen megtámadja a lisztharmat és az annyira elgyengíti a növényeket, hogy fejlődésében nagyon is visszamarad s legfeljebb csak egyharmadrész anny hozamot nyújt, mint a hazai lucerna. Különböző gazdáink figyelmét ezen különféle káros következményekre Mauthner Odön magkereskedőnk úgy több rendbeli cikkeiben, mint árjegyzőkében állandóan ébren tartja.

— A Csokonai kör irodalmi vacsorája. A Csokonai-kör mai felolvasó ülése alkalmából irodalmi vacsorát rendez a közreműködők, t. i. Pápay József, a M. T. Akadémia tagja és Zemplényi Árpád, Petőfi-társaság tagja tiszteletére. — A társas vacsora, amelyre a kör elnöksége a választmányi és rendes tagokat ezuton is meghívja, a Royal kúion étteremben, étlap szerint lesz és este 8 órakor kezdődik.

— A filadelfiai sztrájk. A „Newyork Herald“ jelenti Filadelfiából: A közuti vasut sztrájkoló alkalmazottai tegnap a társaság egyik raktárát a levegőbe röptettek. A rettenetes robbanás a közuti vasut nyolcszáz kocsiját darabokra zúzta, három embert megölt, kilenc embert halálosan, kilencven embert súlyosan megsebesített. — A sebesültek közt mintegy negyven rendőrügynök van. Mintegy ezer ember könnyebben sebesült meg és ezeröttszáz embert a rendőrnég letartóztatott. A kereskedelem és a forgalom a sztrájk miatt a városban teljesen meg van bénítva.

— A kefések táncestje. Stern József és testvére kefégyár r. t. munkásainak önképző és segélyegylete ma tartja szo-

BISOETHKA ISTVÁN

építész, építőmester.

Elvállalja:

mindenrendü épületek tervezését, építését átalakítását.

Építési irodája: Péterfia-utca 71.

kásos évi tanulmányát az „Arany-Bika” szálloda disztermében. Amint az érdeklődésből látszik, a mulatság igen jól fog sikerülni. A táncot szép műsor előzi meg. A rendezőség diszes táncrendekkel kedveskedik a hölgyeknek. Kezdetre 8 és fél órakor, a zenét Veress Tóni és Fia kedvelt zenekara szolgáltatja. Jegyek még válthatók Stern József és Testvére kefégyár r.-t. Piac-utcai rak-tárában, a rendezőség tagjainál és este a pénztárnál.

— **Perselyavatás.** A szegény gyermekek felruházására alakult „Polgári Asztaltársaság” ma, szombaton este 8 órakor avatja fel gyűjtő perselyét a „Frohner”-szálloda éttermében — mint az asztaltársaság gyűjtőhelyén, melyre az asztaltársaság t. tagjait ez uton hívja meg az elnökség. Belépti díj nines.

— **A munkásgimnázium előadása.** A debreceni munkásgimnázium f. hó 26-án szombaton este 8 órakor az ipartestület disztermében előadást tart. Tárgy: A beteg test 42 vetített képpel. Belépti díj nines. A fűzet ára 10 fillér. Előadó Brunner Lajos dr. orvos.

— **A „Vasárnapi Ujság” febr. 27-iki számában** érdekes és változatos képsorozatok mutatják be a munkáskerteket az alsórákosi bazalt-bányákat, a Tatra idei téli életét, a Chanteleer párisi előadását, Damjanich tábornok temesvári lakásait. Bebel, a német szociálisták vezérét. Mikszáth Kálmán regénye, Farkas Imre és Peterdi István versei, Takáts Sándor történeti kerképe, Rákosi Viktor korrajza a kommunáról adnak bő szép-irodalmi olvasmányt. Egyéb közlemények: Alexander Bernát színházi cikke, Chopin arcképe és életrajza, tárcacikk a hétről s a rendezési rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület., Egyetem-u. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **Köszönetnyilvánítás.** A nagyerdei fürdő alkalmazottjai közül Csurka Mariska pénztárosnő, továbbá Resztko János és Árpád fürdősök Oláh Károly tanácsnok ur elhunytá alkalmából 5-5, együtt 15 koronát; a „Vasuti alkalmazottak takarékpénztár részvényszerűsége” pedig igazgatósági tagja: Fráter Tamás ur elhalálása alkalmából koszoru megváltás címén 30 koronát fizetett le a mai napon kezeimhez a siketnémák céljaira, mely kegyes adományokért ez uton fejezem ki köszönetemet. Debrecen, 1910 február 25. Körner Adolf tanácsnok.

— **Hangverseny a Zenedében.** A debreceni Zenede saját helyiségeiben az alsó- és középszintű növendékei haladásának bemutatása végett február hó 27-én, vasárnap hangverseny-matinét rendez, melyen közreműködnek a következők: Fenyő Kata, Unger Pál, Bleier Margit, Csáky Mariska, Kulcsár Erzsébet, Ulrich Tibor, Erőss Mariska, Freund István, Bleier Mártha, Wilhalmi Ili, Kurz Vilma, Révész Ágnes, Lusztig Józsa, Bartha Juliska, Erőss Mariska és Erzsébet, Keszler Margit. — **Helyárak:** a 4 első szék-sorban számozott ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban ülőhely, valamint az állóhely ára 20 fillér. — **E csekély díj a rend font-tartása s célszerűség szempontjából vétetik s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítottatik.** Pénztárnyitás 10 órakor. — Kezdetre 11 órakor pontban.

— **Debrecen város építési szabályzata** árát a városi tanács legutóbbi gyűlésében 2 koronára szállította le és ennyit kapható Hegedüs és Sándor könyvkiadóhivatalában. Kossuth-utca 11. Telefon 54.

— **Környey Béla dalestéje.** Óriási érdeklődéssel kíséri közönségünk a március 6-iki művészi dalestéjét, melyet operaházunk büszkesége meg is érdemel, mert olyan mű-sorral fog szerepelni ez estén, ami a legkényesebb igényeket is ki fogja elégíteni. A műsor másik szenzációja Revere Gyula hárfaművész, aki 2 remek hárfaszólót játszik és a zongorakíséretet látja el. — Különben legkö-

zelebb már megjelenik a teljes műsor, amely igazolni fogja, hogy ez a dalestéj lesz az idei koncertszezon koronája. Jegyek Antalfynál (Piac-utca 44.) válthatók és telefonon előjegyezhetők. Telefon 612.

— **Rendőri hír.** (Tolvaj a szakácsné szobájában.) Érzékeny kár érte Velejti Ilona Hajó-utca 4. szám alatt lakó szakácsnőt. Tegnap este fél hét óra körül ugyanis ismeretlen tettes 71 korona értékű ruhaneműt ellopott pincekonyhájából. Velejti Ilona jelentést tett az esetről a rendőrségen, amely megindította a nyomozást.

— **Tavaszi divatlapok óriási választékban** kaphatók Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében, Kossuth-u.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál, a következő haláleseteket jelentették be: Kiss Margit ref. 14 napos, Pető Mátyásné ref. 61 éves.

— **Táncrendeket és rendező-jelvényeket** legszebb kivitelben Dávidházy Kálmán könyvkötészete készíti.

Szives = Hazafias tisztelettel
kérelem kérjük azon előfi-
zetőinket, akik még
erre az évnegyedre
nem fizettek elő —

sziveskedjenek az előfizetési díjat
mihamarább a ki-
adóhivatalba juttat-
ni, hogy az a lapot
fennakadás nélkül
tovább is küldhesse.

Cim: o

DEBRECZEN

kiadóhivatalának

Debrecen

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Szombaton, 1910 február 26-án

Dolovai nábob leánya.

Szinmü.

Holnap, Vasárnap, február 27-én

Délután 3 órakor félhelyárakkal

Sári bíró.

Népszinmü.

Este hét és fél órakor rendes helyárakkal

Ujdonság!

Sasfők.

Dráma.

* **A tanítónő.** Mindenféle tekintetben letárgyalt darab már Bródy Sándor „Tanítónő” című darabja. Ma már olyan korban élünk, amikor több író dolgozik a szinpad számára s a publikum is több új darab látása után vágyakozik. Ezért mondhatjuk a mult szin-szezon ujdonságát a „Tanítónő” régi darab-nak, amely ma került újra színre a debreceni szinpadon. Többször volt alkalmunk látni s gyönyörködni egyes szép részleteiben. Az egyes szerepeket más-más színész alakításában volt alkalmunk szemlélni és így ujat nem igen irhatunk a mai előadásról. Csak azt konstatáltuk, hogy a mai előadás nem megfelelő kmolysággal pergett le. Mártonfi nem pótolta Ternyeit, Kardos nem Taliánt, Szilágyi Berta pedig már ugy beszélt, mintha Mária Theresia, nagyasszonyt kreálta volna s elfelejtkezett arról, hogy Nagy István föld-birtokos felesége. Hahnel Aranka ellen, ha volt is az iskolaszéknek kifogása, nekünk ninesen. Lugosi jó volt, valamint Gyöngyi, Kemény, Árkossy, Bombai is. Az iskolás leányokra is jobban kellett volna a tanítónőnek ügyelni, mert nagyon rosszak voltak, a szép csalóánydalt is egészen elrontották. — A rendezés szintén nem volt kifogástalan. Az előadást különben most is táblás ház nézte végig. (N. F.)

* **Cifra nyomoruság.** Csiky Gergely nálunk rég nem adott érdekes népszinművét, a Cifra nyomoruságot eleveníti fel legközelebb az igazgatóság, elsőrendű kiosztásban és új betanulással. Mádi Simi híres szerepét maga Zilahy Gyula adja, aki ebben a szerepben lépett fel először a Nemzeti Színházban.

* **Luxemburg grófja.** Mint már jeleztük, a legközelebbi énekes bemutatója a szin-társulatnak Lehár Ferenc világhírű új ope-rettje lesz. Kevés zeneszerző éri meg művének oly gyors népszerűségét, mint Lehár. A legutóbb megjelent egy statisztikai kimutatás egy bécsi színházi lapban, melyben leírja, hogy a Luxemburg grófja eddig Németország és Ausztriában eddig 131 szinpadon került színre, a többi államokból hiányoznak az adatok. Nagyon természetes, hogy nálunk is nagy figyelemmel és gonddal készülnek az új Lehár-operette bemutatójára, mely kétségkívül az idény hátralevő részének egyik legnagyobb sikerét biztosítja.

* **Schwartz ur! ön ilyen fiatal!** Sok galibát okozott a mult esztendőben Erdélyi Miklós nagyváradi szinigazgatónak Fekete Ferenc kórista, akit végre is a direktorkénytelen volt elbocsátani a társulattól. A kórista ekkor nagy mérgesen bottal hadonászva támadt az igazgatóra az irodájában. Erdélyi Miklós ekkor megfogta a kellemetlenkedő embert s kituszkolta az irodából. A kórista, mikor már künn volt, a nagy lármára össze-gyült színészek előtt örömmel kiáltott föl:

— Csak ezt akartam, majd megmutatom én Erdélyinek!

És tényleg megmutatta. Följelentette a direktort becsületsértés vétsége miatt, azt állítván, hogy őt felpozította. Ugy felpozította, hogy az 1910. A. üstökös és az egész csillagrendszer bolerot járt a szeme előtt.

Palánkay Károly büntetőjásbíró ma tárgyalta az érdekes affért. Kihallgatta a színház több tagját, akik azt igazolták ugyan, hogy Fekete az irodában illetlenül viselkedett s ezért a direktor kituszkolta, a panaszolt pofonokról azonban egyik sem tudott.

Kihallgatta a bíró a színház volt ügyeletes szolgáját, Csomós Imrét, aki most katonán lévén, uniformisban jelent meg a bíróság előtt.

— Hát mondja csak, milyen színész volt: ez a Fekete ur? — kérdezte a bíró.

— Hogy milyen színész volt Fekete? Schwartz volt kérem alásan és ilyen fiatal kórista, válaszolt nagy derűtséget keltve a tanu.

TÁVIRATOK.

Justh és Andrassy mérközése.

Budapest, február 25. A budapesti IX. kerületben Andrassy Gyula gróf lép fel képviselőjelöltnek. Vele szemben Justh Gyula lép fel, aki Makón is fellép s az esetben, ha megválasztják a budapesti kerületet tartja meg.

Aehrenthal Berlinben.

Berlin, február 25. Aehrenthal gróf külügyminiszter tegnap este 10 óra 20 perckor Münchenbe utazott. Schön báró államtitkár és Szogyény-Marich nagykövet Aehrenthal gróf közös külügyminisztert a pályaudvarra kísérték, — ahol a közös külügyminiszter és Schön báró a vonat elindulásáig szívélyes, élénk beszélgetésbe merültek. Meleg bucsu után Aehrenthal gróf kíséretével a szalonkosiba szállt, amelynek ablakából Schön bárónak még egyszer kezet nyújtott.

Mikor lesznek a választások?

Budapest, február 25. Khuenék köréből az a hír indult ki, hogy a választások június négy és tizen-negyediké között lesznek. — A képviselőházat ugyanis március 24-én oszlatják fel, június 24-re

össze kell ülnie ismét s így a választásoknak tizennegyedikére véget kell érni.

Lueger utolsó órái.

Bécs, február 25. Délben érkezett jelentések szerint Lueger polgármester állapota rendkívül súlyos. Lueger utolsó óráit éli. Halálának bekövetkezését minden perében várják.

Elítelt szerkesztő

Marosvásárhely, február 25. Az esküdtszék 400 korona pénzbüntetésre ítélte Szébenyei Ernő volt vásárhelyi szerkesztőt, aki 1907-ben Gál Sándor mostani képviselőházi elnökről azt írta lapjában, hogy képviselőségét egy közjegyzőség megszerzésére akarta felhasználni.

Életunt mérnök.

Lussin-Piccoló, február 25. A tengerparton főbe lőtte magát egy jól öltözött fiatal ember. Esméletét elvesztette s a tengerbe bukott. Testét kifogták s megállapították, hogy az öngyilkos Haág Jarosláv prágai mérnök. Állapota súlyos.

A nyomor áldozatai.

Szeged, február 25. Könyves Emil vendéglős ma agyonlőtte feleségét, azután maga ellen fordította a revolvert. Súlyos sérüléssel a kórházba szállították. Könyves régebben jobb életet élt, de tönkrement s ez adta kezébe a gyilkos fegyvert.

Halál a gyorsvonaton.

Budapest, február 25. Budapest-ről Nagyvárad felé utazott Roth Dávid 45 éves magánzó, hozzátartozóinak kíséretében. A gyorsvonaton meghalt. Budapesten kiszállították a kocsiból és a bonctani intézetbe vették.

Felfüggesztett ügyvéd.

Nyitra, február 25. A pozsonyi ügyvédi kamara választmánya mint fegyelmi bíróság dr. Egressy Sándor nyitrai ügyvédet azért, mert egyik ügyfelének pénzét nem szolgáltatotta ki és ezzel az ügyvédi kar tekintélyét sértette, ügyvédi gyakorlatától három óra felfüggesztette.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Adós maradt a tehén árával. A múlt év június havában Faró Miklós sárándi Jakos Kis István püspökladányi lakosnak eladott 3 tehenet és 3 borjut, aki azonban 150 koronával adós maradt, azzal a kikötéssel, hogyha Faró a marhalevelet utánvétellel elküldi, kifizeti a 150 koronát. Kiss azonban időközben új marka levelet váltott és eladta a vett jószágokat. A marhalevel váltásnál Szabó János püspökladányi lakos szerepelt akit ma a törvényszék 100 korona pénzbüntetésre ítél, amelynek végrehajtása 3 évre felfüggesztett. Kiss István nem jelent meg a tárgyaláson. A kir. törvényszék elrendelte országos köröztetését.

§ Add ki a jussomat! Szegény sorban élt Péter Sándor 30 éves hajduböszörményi lakos. Egy özvegy édesanyja és egy testvéröccs volt, akiktől azonban külön háztartásban élt. Péter Sándor szeretett volna két lovat venni, de pénze nem volt hozzá. Elment tehát az édes anyjához és kérte, hogy adjon neki az apai vagyontól 300 koronát. Az anya azonban ezt nem tette, a fiu erre egy váltón aláírta édesanyja és testvéröccse nevét, ő pedig elfogadó lett. Ezért a kir. törvényszék Péter Sándort hat havi börtönrre ítélte.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író, és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen Arany János-u. 2.

15 Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

Fiatal házasok.

(Elbeszélés)

Írta: GYÖNGYÖSSY LÁSZLÓ.

(Folytatás).

— Ugy? Örülök neki! — fordult vissza az ajtóból Böske és még a szeme is nevetett amint erősen ránézett Imrére, avval ment kifele.

A kis menyecskének, maga sem tudta miért, rosszul esett ez a dicséret.

— Engem is így dicsérenél, ha én is így tudnék főzni? — kérte a férjétől.

Imre nem felelt, mintha nem hallotta volna a kérdést. Egy darabig ott ült a helyén aztán fölkel s pipára gyujtva fel-alá járt a szobában egy szó nélkül.

Böskének se szólt, aki az asztalt szedte le, de lopva mindig rajta járt a szeme.

Rizsika nagyon rosszul érezte magát, hogy az ura nem foglalkozik vele. Érezte, hogy előtte most olyan, mintha ott se volna. Egy darabig ott settenkedett körülötte, de azután duzmadt arccal kimegy a konyhába. Nyugta azonban ott se volt. Böske szólott ott rá:

— Tekintetes asszonyom, menjen a szobába. Még bepiszkolná a ruháját. Asszonynak a házban, eselédnek a konyhában van helye.

A fiatal asszonynak a szája is nyitva maradt. Valami végtelen keserűség nyílt végig a szívében. A szobából az ura szótlan nembánomsága üzi ki, innen meg a eseléd.

— Hát már olyan lettem, — így fő magában — mint az ablakfa, se kinn, se benn. Elverem ezt az asszonyt, mit parancsolgat nekem. Jaj, de akkor ki főzi meg az ebédet?

Sarkon fordult, szó nélkül kiment a kis kertbe, ott dohogott magában, de visszavissza nézett az ajtóra: nem keresi-e Imre?

Imre pedig mérte a szobát pipáztatva. A külső ajtó nyílása azonban megütötte a fülét. Talán a Böske hozza be a kredencébe az edényt. Kinyitotta az ajtót, hogy a másik szobába lásson.

(Folyt. köv.)

278-1910. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak 1909. V. 4852/2. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Bosznay J. és Társa cég részére, lakostól 37 korona 94 fill. tőke, ennek 1907 évi június hó 14 napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 39 kor. 10 fillér perköltség erejéig, 1910. évi január hó 14-én bíróilag le és felülfoglalt és 610 koronára becsült butorok és egy zongorából álló ingóságok 1910. évi március 3-án délután 3 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Salétrom-utca 12. szám alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén beesáron alul is elfognak adatni.

Mezjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1910. évi január hó 12 én.

Bódogk Zs.
birói kiküldött.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vesé, hólyag és belbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
(fűszer- és csemege kereskedésében)
5 DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Nemes gyümölcsoltvány eladás.

A gróf Degenfeld és dr. Balkányi urak „Erzsébet“ szőlőtelepén kitűnő 2-3 éves gyümölcsfa oltvány és 2-3 éves akáczacsemeték kaphatók

IRODA: DEBRECZENBEN, KOSSUTH-UTCA 32.

Dorogán és Somossy

cég kirakataiban egy megrendelésre készült

menyaszonyi kelengye

~ meglekinthető. ~

NAGY szőnyeg-occasio

Bosznay J. és Társa

37 szőnyegáruházában
DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Szőnyegmaradékok, egyes függönyök, butorszövet maradékok féláron!

Ebédli, szalon, férfi- és hálószoba szőnyegek rendkívül leszállított árak mellett kaphatók, amíg a készlet tart.

A Tócsós-kert

második járás 86. szám
alatt levő föld
házzal együtt

eladó.

Értekezhetni
ugyanott a tulajdonosnál.
(A szoboszlai kövesuton.)

Legolcsóbb és
legjobb hatású **Hashajtó**

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrésztől, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmainál, könnyű székletet szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekes is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér egy tekeres 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmevetve.

Óvás! Utánzatol óvakodjunk „Neustein Fülöp hashajtó piluláit” tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzést Szent Lipót védjegy a Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszertára, Sz. Lipóthoz. Wien, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Arany A. gyógyszereszeánél.

LÁM SÁNDOR

Debreczen, Piacz- és Hatvan-u. sarkán.
Üveg-, tükör-, porcellán- és lámpaáruháza

Megérkeztek: a legújabb ebédli és salon lámpák. Iskolai asztali lámpák, legolcsóbb árakon. Étkészletek legszebb kivitelben. Üvegekészletek, minden árban és kivitelben. Ozsonnakészletek, legújabb majolikából. Bor-, likőr- és söröskészletek legnagyobb választékban, bámulatos olcsó árakon.

Épület üvegezés helyben és vidéken.
Viszonteladónak árkedvezmény.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboza Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósorszesz nevezésesen, mint fájdalom-óillapító bedörzsölésizser köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszser.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A.-féle védjeggel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

os. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta pósta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MEGNYILIK

az első debreczeni

kenyér-gyár

március 1-én

Széchenyi-u. 49. sz. a.

Figyelem!!

Készpénzkölcsönök.

Jelzálogkölcsön 4%, 4 1/2% és 5% amortizációra, Konvertálás, Személyhitel (bankpén 1--2 kezessel, magánpénz kezes nélkül), Öröksegek vétele, Vállalatok finanszírozása, Részvénytársaságok alapítása, Fizetéseketlen kereskedők kiegyelintetése, valamint

Adás-vétel.

Birtokok, házak, gyárak, üzletek, kávéházak, szállodák, vállalatok eladását vagy vételét közvetíti gyorsan, kúlánosan.

ADLER ÉS SINGER

Általános Forgalmi Vállalat
Betéti Társaság.

Budapest, József-körut 21.

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű, fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték

Sétányfák, Diszcszerjék, Tülevelűek, Kerítésnövények Bogyógyümölcsűek stb. 10

Szőlőoltványok. (1. sima áru)

európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

APRÓ HIRDETÉSEK. ▶▶

10 szolg 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. ▶▶

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tartsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Biztos sikert

érhet el,

aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni } **akar**

„DEBRECZEN”

apróhirdetési

utján

Az apró hirdetésben minden szükséges, célszerű, hasznos dolgot néhány apró sorban lehet közzé tenni és valóban apró pénzbe kerül, ha az ember bármiféle állást kínál vagy keres, bármiféle terményt kínál vagy keres, nyári lakást kínál vagy keres, mindenféle butort, iparcikket kínál vagy keres. Kínálja vagy keresi a legkülönbözőbb apró dolgot, mely csak apró költséget bir el.

A „Debreczen” apróhirdetési

fényes sikerrel segítik elő a kínálat és kereslet nagyarányu forgalmát. Azért: ha a legcsekélyebb szükség diktálja, tessék

apróhirdetést

feladni a

„Debreczen”-be.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Elegáns”, „Cock II.”, „Csak egyet szeretne”, „Mégváltom”, „Kis hivatalnok”, „Viruló rózsza”.

Melyik finomlelkű, vagyontalan, de művelt, tiszta multu urinő segitene 50 koronával. Leveleket „Remény” jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Rólad álmodom! Tegnap a főtéren e lapra figyelmeztetett szökét kérem. ismeretség lehetséges-e. Leveleket „Ex-lex” a kiadóhivatalba.

Osinos, fess, 25 éves özvegyasszony vagyok, 20,000 korona vagyonom van, szeretnék megismerkedni oly uri emberrel, aki hajlandó volna esetleg nőül venni. Leveleket teljes névvel ellátva „Fess özvegy” jeligére a kiadóba.

Egy oly kedves árva leányka ismeretséget keresem, kivel a tavasz barátságos délutánait eltölthetném. Leveleket „Gavallér” jeligére a kiadóba.

Egy urileány óhajt megismerkedni szórakozás céljából korrekt uri emberrel. Leveleket „Korrekt” jelige alatt a kiadóba.

Egy fess leányka ismeretségét keresi komolyan gondolkozó uri ember. Leveleket „Árvácskám” jeligére a kiadóba.

Kis bakfis, ki tegnap a korzón hátunk mögött megjegyzést tett, kérem, ismeretség lehetséges-e? Leveleket a kiadó úján „Egy szép szempár” jeligére kérem.

Melyik kedves urhölgy volna hajlandó egy fess fiatal ember szomorú életét felvidámitani? Leveleket „Viruló rózsza” jeligére a kiadóba.

Osinos, barna, 25 éves fiatal ember vagyok, melyik urinő segitene ki bajaimból. Leveleket „Mégváltom” jeligére a kiadóba.

Fess fiatal ember ismeretség hiányában szeretne megismerkedni kedves uri leánykával, esetleg fiatal özvegyvel; anyagi érdek kizárva. Leveleket „Kis hivatalnok” jeligére a kiadóba.

Házasságokat teljesen díjtalanul közvetít a „Hymen” házassulandók hetilapja. Kérjen ingyen felvilágosítást és mutatványszámot. Budapest, IX. Kinizsi-u. 19. II. e. 11. Válaszbélyeg.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené el az idejét, hirdessen a „DEBRECZEN” apróhirdetési között és özőnével kapja a legjobb ajánlatokat.

Lakás.

Egy négy szobás utcai lakás kiadó május 1-re Arany János-u. 30.

Vár utca 10. számú ház eladó. Értekezhetni Boros Izidornál Kossuth-u. 2.

Kiadó május 1-re két földszinti utcai lakás (5-5 nagy szoba) vízvezeték, villany, kert, istállóval, üzlethelyiségek kisebb udvari lakások Csapó-u. 19. sz.

A Simonyi-utj sétány elején kisebb lakosztályok kiadók. Értekezhetni Simonyi-ut 12.

Osinosan butorozott kisebb szoba kiadó Széchenyi-u. 18. Farkasnénál, ajtó 5.

Utcai lakások, két és három szobás, mellékhelyiséggel, május 1-től klado, Timár-utca 25. sz.

Ajánlat.

Irodalmi Börze Magyarország szépirodalmi, társadalmi és kritikai lapja előfizetési díja egész évre 1:50 K. Kérjen mu atványszámot. Kiadóhivatal Debreczen: Főutca 38. I. Vidéki ügynökök kerestetnek.

A világ vége! Mi lesz május 18-án? **Szenzációs röpirat!** Olvasta már? **Mindenkint érdekel!** Ára 30 fillér! Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Egy ügyes géplakatos segéd, ki szakmája minden ágában teljes jártassággal bír, alkalmazást keres. Cim a kiadóba.

Arofátylak, színházi sálak s legmodernebb újdonságok **Vidánál**, Városház alatt.

Sajat termései ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző éviak, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Kittinőben végzett okl. tanítónő elem vagy középiskolás gyermekeknek olcsón órákat ad. Cim a kiadóban.

Másolási munkákat egy jóírású fiatal ember elvállal. Cim a kiadóban.

Délutáni órákra könyvelői dolgokat elvállal fiatal ember. Cim a kiadóban.

Német nyelvi oktatási és — különösen fürdőkre utazóknak alkalmas — német tárgyalási órákat elvállalok. Cim a kiadóban.

Tanár előkészít biztos sikerrel polgári iskolai és egyéb magánvizsgálatokra. Megkereséseket „Tanár” címmel kiadóhivatal továbbít.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerésztárában.

Kereslet.

Vincellért keresek debreczeni kerti szállóhoz. Szabó István Egymalom u. 4.

Bármily szakmába vágó vidéki ügynökséget, esetleg raktárnoki állást elvállaló kiváló képzettségű izr. nős egyén. Cim a kiadóba.

Pénzek és érmeek, régiségek aranyban, ezüstben bronzban stb. egyes jódarabok, egész gyűjtemények és ásatások lehető legmagasabb árban készpénzzel megvételnek. Irásbeli ajánlatok azonnal elintéztetnek. Cim a kiadóba.

Ügyvédi irodában alkalmazást keres azonnali belépésre egy irodai teendőkből jártas joghallgató. Cim megtudható (telefon is) a kiadóhivatalban.

Mindenemű régiséget vásárol. Ki? cim a kiadóban.

Mindazon t. előfizetők, kik 1910-re negyedévi előfizetésüket befizették, nyugtájok felmutatása mellett igényt tarthatnak

egy ingyenes

apróhirdetésre akár lakás, akár eladás, kereslet stb. legyen az. Tehát itt az ideje, és ha valakinek van valamije eladni, kiadni stb., írja azt meg és mellékelje a nyugtát, melyet a kiadóhivatal visszaszolgált, csak ellenőrzésből kérjük.

Eladás.

A Darabos-utca 20. és 50-ik számú ház eladó. A tulajdonos címe a kiadóban megtudható.

Köszü-álmuzgban nád részibe vágni kiadó. Értekezhetni lehet a helyszínen a bérletnél (debreczeni földön utolsó állomás Szoboszló).

Eladó Sestakert 6 sz. szálló villákkal.

Balogh Imre-féle sétaterti szálló eladó, értekezhetni Dr. Lestyán Adorján kir. közjegyzőnél Szent-Anna-u.

Kittinő ó- és új bor eladó Horváth Sándornál Rákóczi-utca 41.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cim a kiadóban.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadóhivatalában eladó.

Levélbéli tudakozásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni. a szelvényen a szöveg könnyen elír. Levélbélyegekben is lehet az apróhirdetéseket át mellékelni. A kiadóhivatal fentartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbít, ha a hirdetés e célra megfelelő postadíjat küld.

Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-12-ig s d. u. 2-7-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.